

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนกับการป้องกันการติดเชื้อเอดส์
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนในภาคเหนือ

นางสุราทิพย์ จิรณสมบัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-518-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018772

11 11 2536

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF AIDS, SUPPORTING FACTORS,
AND AIDS PREVENTION OF PROFESSIONAL NURSES IN COMMUNITY
HOSPITALS, THE NORTHERN REGION OF THAILAND

Mrs. Sutatip Jiratanasombat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-518-2

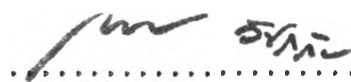
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนกับการ
 ป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน
 ในภาคเหนือ

โดย นางสุธาทิพย์ จิรณสมบัติ

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยนิบาลสุภชาติ

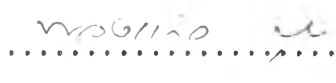
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยนิบาลสุภชาติ)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยณนก)

สุธาทิพย์ จิรธนสมบัติ : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนกับการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนในภาคเหนือ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF AIDS, SUPPORTING FACTORS, AND AIDS PREVENTION OF PROFESSIONAL NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS, THE NORTHERN REGION OF THAILAND) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุโชค 135 หน้า ISBN 974-852-518-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนกับการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ ตัวอย่างประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน 17 จังหวัด ในภาคเหนือ จำนวน 204 คน การคัดเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และค่าความเที่ยงภายในเท่ากับ .72 ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนใหญ่มีการรับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์ และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์อยู่ในระดับสูง ส่วนการรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยสนับสนุนที่พยาบาลวิชาชีพได้รับ เกี่ยวกับสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนนโยบายของหน่วยงาน และการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง
3. การปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ ตามหลักสากลของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละปัจจัย คือ การรับรู้ความเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ นโยบาย สิ่งเอื้ออำนวยความสะดวก และการฝึกอบรม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คณะพยาบาลศาสตร์

ภาควิชา
การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C386183 MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD

PERCEPTION OF AIDS / SUPPORTING FACTORS / PREVENTION OF AIDS
SUTATIP JIRATANASOMBAT : RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF
AIDS, SUPPORTING FACTORS AND AIDS PREVENTION OF PROFESSIONAL
NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS, THE NORTHERN REGION OF THAILAND.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PUANGTIP CHAIPHIBALSARISDI, R.N. ,
Ph.D. 135 pp. ISBN 974-582-518-2

The purpose of this research was to study the relationships between perception of AIDS, supporting factors and AIDS prevention of professional nurses in the community hospitals, the Northern Region of Thailand. The sample were 204 professional nurses who selected by multi-stage simple random technic from 17 provinces. The research questionnaire had been validated and tested for internal consistency. The reliability of the questionnaire was .72 The four of following results were found.

1. The perception about AIDS of sample in the aspects of perceived susceptibility and perceived benefit were reported at the high level. However, the aspect of perceived severity of AIDS was reported at the middle level.

2. For the supporting factors, the sample had reported the existing of the facilities at the high level. While, the policies and trainings were reported at the middle level.

3. In regard to the AIDS prevention practice according to the universal precautions, the professional nurses had reported at the low level.

4. The analysis of the relationships between the related variables with the AIDS prevention according to the universal precautions were performed. The results had indicated that there were no statistically significant correlation at the .01 level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยาภิเษกนี้ได้รับเกียรติและแรงจูงใจ โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ที่พบศาสตร์ อาจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยนิมาลสุภดี อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยาภิเษกที่ให้ คำแนะนำข้อคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกนก ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอพรพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอพรพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนทั้ง 17 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพทุกท่านที่สละเวลาสอยถาม และขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. มีรินทร์ สำเภาเงิน ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอพรพระคุณอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน และ ขอขอบคุณ อาจารย์ประวิทย์ จิรตสมบัติ พี่และน้อง ๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือ ในการทำวิทยาภิเษกมา โดยตลอด

สุดาทิพย์ จิรตสมบัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โรคเอดส์.....	10
ความหมายและประวัติความเป็นมาของโรคเอดส์.....	10
การแพร่เชื้อโรคเอดส์.....	12
บุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์.....	12
ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเอดส์.....	13
การวินิจฉัยโรคเอดส์.....	15
การรักษา.....	16
การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรคเอดส์.....	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การป้องกันการติดเชื้อแบบสากล.....	19
หลักปฏิบัติของการป้องกันการติดเชื้อแบบสากล.....	20
เครื่องมือในการป้องกันการติดเชื้อ.....	22
การใช้ถุงมือ.....	23
การปฏิบัติกับของแหลมและของมีคม.....	24
การปฏิบัติต่อสิ่งส่งตรวจ.....	26
การตรวจศพ.....	28
การปฏิบัติสำหรับงานห้องผ่าตัด.....	29
การปฏิบัติสำหรับงานสูติกรรม.....	31
แนวทางการทำลายเชื้อเอดส์และทำให้ปลอดเชื้อ.....	32
แนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากร เมื่อเกิดอุบัติเหตุ.....	34
แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ.....	37
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์.....	40
การรับรู้ความรุนแรงของโรคเอดส์.....	41
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรคเอดส์.....	41
ปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน.....	42
นโยบายของหน่วยงาน.....	42
การฝึกอบรม.....	44
สิ่งเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน.....	45
รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากร.....	54
ตัวอย่างประชากร.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดภาคเหนือ.....	55
2 แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรและโรงพยาบาลชุมชน.....	56
3 จำนวนและค่าร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามเพศและ โรงพยาบาล.....	63
4 ประสบการณ์ในการอบรม การศึกษาคู่มือ การจัดทำคู่มือและแหล่ง ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	66
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความเสี่ยงต่อการ เกิดโรคเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	68
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความรุนแรงของ โรคเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	70
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ประโยชน์ของการ ป้องกันโรคเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	72
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จำแนกรายด้านและโดยรวม.....	74
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติ งานด้านนโยบายของหน่วยงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	75
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสิ่งเอื้ออำนวยในการปฏิบัติ งานของพยาบาลวิชาชีพ.....	77
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการฝึกอบรมของพยาบาล วิชาชีพ.....	78
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุนจำแนกตาม รายด้านและโดยรวม.....	79
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานป้องกันการ ติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพใน 5 สถานการณ์.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์.....	83
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนและการปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	84
16	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ 3 ด้าน ปัจจัยสนับสนุน 3 ด้าน กับการปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	85
17	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ คือ การรับรู้ความเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ นโยบายของหน่วยงาน สิ่งเอื้ออำนวยและการฝึกอบรม กับตัวแปรเกณฑ์ คือ การปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์.....	87
18	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ปัจจัยสนับสนุนกับการปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	88
19	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ คือ การรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และปัจจัยสนับสนุนกับตัวแปรเกณฑ์ คือ การปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อเอดส์.....	89